

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى .

مىدېرى : آق چورە اوغلى يوسف .

۲۸ - ھىجران ۱۳۳۸

يىل ۱

صافى ۱۷

اقتصاد

تورکیه ، آوروپانک مالیه بویوندیرینی آلتنده در .

۲

صوک زمانلرده آوروپا مالیونی ، دولت عثمانیه ایله اولان مناسبات مالیه لرنده فوق العاده حیلله بی بعض اصوللره مراجعت ایلکده در . آوروپا بانکهلری ، یکی استقراض عقد ایدلدیکی زمان ، مذکور استقراض تحویلاتی در حال موقع تداوله چیقارمیوب حال و موقعک عدم مساعدت سنی بهانه ایدرک تحویلات مذکورنک بورسیه اخراجی معامله سنی مجهول بر زمانه تعلیق ایلکده درلر . بومدت ظرفده مذکور بانکهلر ، تحویلاتی ایلریده موقع تداوله چیقاریله حق اولان استقراضک تأمیناتی آلتنده اوله رق دولت عثمانیه به آوانس نامیله قیصه وعده لی بورجلر ویرمکده درلر . دولت عثمانیه بر صررند آیینانه آرانسرا مجوره دهان زیاده فائضه ادره مکده در . بوندن ماعدا استقراض تحویلاتی هنوز موقع تداوله چیقارلمدیغندن حکومت عثمانیه ، بو وظیفه یی درعهده ایدن بانکهلرله حسن مناسباتده بولمغه مجبور قالمده در . بو صورته حکومت مشار الیها دائماً استقراضک بورسده حسن قبوله مظهر اولماسی قورقوسیه یلشامقده و بانکهلر ایسه کندیلرینه دهان زیاده تأمین فائده ایچون آنک بو حالتدن استفاده ایلکده درلر .

دولت عثمانیه نک قیصه وعده لی استقراضلر عقیدینه مجبور اولسی ، یالکیز بانکهلرک معاملات مشروحه سندن دکل دیگر بر سیدن دهان ایلری کلکده در . بوایه ، دولت عثمانیه نک موقع تداوله قائمه اخراج ایتمه مسیدر . دولت عثمانیه ، حددن زیاده قائمه چیقارماق یوزندن بحران نقدی به اوضرایان دیگر دولتلرکی ، قائمه اخراجندن قطعاً استنکاف ایدیور . افراطکارانه اولان بو حرکت ، یعنی قائمه چیقارماق یوزندن وسائط تأدیه نک (نقودک) عدم کفایتی کی یکی بر بلا ظهور ایدیور ، که نتیجه ده دولت عثمانیه نک ناچار قیصه وعده لی استقراضلره

مراجعت ایلی مجبوری حصوله کلیور . بن بو مسئله نی « ژون تورک » غزته سنده مسکوکات اصلاحاتی حقنده یازدیغ مقالات متعدده تدقیق ایش بولندیغمدن بو خصوصده تکرار تفصیلاته کیریشمیه جکم . بو مسئله نی بوراده ذکر ایدیشم بشقه بر سیدن ایلی کلمکده در . اصل مسئله اوراده درکه ، دولت عثمانیه بو کون ایسته مش اولسه بیله قائمه اخراج ایده مز . زیرا بانقنوط جیقار مق ، یالکیز عثمانلی بانقهنه عاقد بر حق اولوب دولت عثمانیه بو حقدن محرومدر . عثمانلی بانقهنه سی ایسه ، اولجه تصویر ایتدیکمز وجهله کنديسنك تعقیب ایلمکده بولندیغی سیاست عالیة مالیه نك ایجاباتندن اوله رق موقع تداوله لزومی مقدارده بانقنوط اخراج ایتمه مکده و بو صورتله وسائط نقدیه یه اولان احتیاجی ده ا زیاده بیونمکده در . والحاصل آوروپا مالیونی ، دولت عثمانیه نی نیجه اسارتندن قاجیر مامق ایچون کنديسنه هر طرفدن مشکلات و تحدیدات احداث ایلمکده در .

برنجی آوانسی متصل ایکنجی بر آوانس تعقیب ایلمکده و بو صورتله قیسه وعده لی استقراضلرک بر درلو صوکی کلمه مکده در . اک نهایت دولت عثمانیه فائضری دیگر لردن ده ا زیاده بولنان بو کبی قیسه مدتی استقراضله محتاج اولقسزین یشایه میه جق بر حاله کلیور .

دیگر طرفدن « دیون عمومی » اداره سنده علی العاده و فوق العاده اطفاء دیون ایچون تخصیص ایدیان پارملردن ماعدا احتیاط آقهنسی نامیه ایکی میلیون لیرا قدر بر مبلغ دخی موجودر .

دولت عثمانیه هر دقیقه پارمیه محتاج بولندیغی حالده کنديسنك ایکی میلیون لیراسی بوشنه طور یور . فی الحقیقه « دیون عمومی » اداره سی ، احتیاط آقهنسك بیوک بر مبلغ تشکیل ایلی اوزرینه ۱۳۲۶ سنه سندن بری مذکور مبلغ ایچون دولت عثمانیه یه فائض اوده مکده باشلامشدر . فقط اصل مسئله اوراده دکل . بو کون دولت عثمانیه فائضنه دکل ، پارمك کنديسنه محتاجدر . تورکیه ، آخره پارم اقراض ایده جک حالده دکلدر . بو ایکی میلیون لیرا لقی سرمایه هیچ لزومی اولقسزین باغلامش بولنیور ، زیرا « دیون عمومی » نك وارداتی بورجلرک اطفاسی ایچون لزومی اولان مقداردن قات قات فضله در . ذاتاً حکومت عثمانیه

بويوزدن ده بيهوده فائض اوده مکه مجبور اوليور . مسئله نك اصل دقته شايد اولان جهتي ، «ديون عموميه» اداره سنك كندی تزدنده بولنان احتياط آقچه سي . ايكي ميليون ليراسنك قسم اعظمي اجنبيلره اقراض ايلمسيدر . ۱۳۲۵ سنه سنه عايد حسابلره كوره مذکور احتياط آقچه سنندن (۳۳۲,۲۰۰) ليرا يوزده اوج فائضله فرانسولره و (۱۶۸,۰۸۰) ليرايينه يوزده اوج فائضله آلمانلره اقراض ايدلمشدر . حال بوکه حكومت عثمانيه عين زمانده كنديسنك عقد ايتديكي قيصه مدتي استقراضلر (آوانسلر) ايجون يوزده بش بحق فائض اوده مشدر . احوال بومر كزده اولنجه يوزده آنجق ايكي بحق كار و يرمكده اولان انكليز اسهامي صتون آلمقده معنا وارميدر ؟ مع التأسف «ديون عموميه» اداره سي بويولده طاور ائمشدر . حكومت عثمانيه احتياجات مبرمه سي ايجون باره يه محتاج بولنديني بر زمانده «ديون عموميه» اداره سي دولت عثمانيه نك باره ليله روس وحتي زايون اسهامي صتون آليور !

بوصورتله دولت عثمانيه يكيدين يكييه استقراضلر عقدينه مجبور اوليور و آوروپا ماليوني ايسه بوفر صتلردن استفاده ايدرك دولت مشار اليهاي يكي يكي تأمينات ايله باغلاليور .

«ديون عموميه» نك ۱۹۱۰ و ۱۹۱۱ سنه لري (يعني ۱۳۲۸ سنه ماليه سي) حقنده و يرمش اولديني حسابله كوره مذکور سنه لر طرفنده احتياط آقچه سنك ، دها طوغريسې صرف دولت عثمانيه يه عايد اولان باره لك (۲۹۴۲۶۷,۱۸) عثمانلي ليراسيله بورسّه تحويلاتي آئمشدر . بو مبلغك آنجق (۷۴۷۳۳,۱۷) ليراسيله يعني ربي ايله عثمانلي تحويلاتي و قالان اوج ربي ايله اجنبي تحويلاتي آئمشدر . آلتان تحويلات بروجّه آتيدر :

اوستريا ، بومبيا و مجارستان استقراض تحويللري	—	۸۹۶۱۲,۳۲	عثمانلي ليراسي
انكلتره	»	»	»
اسوچره	»	»	»
اسوچ	»	»	»
ايتاليا	»	»	»
	—	۵۴۸۹۰,۲۹	
	—	۲۹۹۲۱,۰۳	
	—	۲۹۹۶۹,۲۱	
	—	۱۴۹۴۹,۳۶	

حال بوكه عین سنده ده دولت عثمانیه قیسه وعده لی استقراض

عقدینه مجبور اولمش و بو استقراضه یوزده بری بیور فائض اوده مشدر . بینه تکرار اید یورم : « دیون عمومی » دولت عثمانیه یه عائد بولنان بوپاره لرله « عثمانلی خزینه تحویلاتی » آلمیوب ده آنلرک ۳۰ ۰۶۵,۳۲ ایراسنی آنجق یوزده درت فائض ویرن بحار خزینه تحویلاتی اشتراسته صرف اید یور . محارب هاضره ده آنجق بر قاج آتی اول بو قاریده کورر یکنم کبی الی بیلک ایراده فضل بر مبلغ ایلد یوزده ارج ، ارج بیور فائضی ایتالیا به تحویلاتی صانوره آلمیوب ایدی . بن ، اوزمانده بری بو پاره لرک اولدیغنی بیورم . فقط « دیون عمومی نك » ایتالیان تحویلاتی هنوز صتاماش اولمش ده دوزغیسی بوکونه قدر تورکیانک پاره لری ایله ایتالیا حکومت خدمت (یاردم) ایتیمکده بولمشی ده محتملدر ...

حال بوكه ایتالیا ایله اولان بو محارب ، دولت عثمانیه نك احوال مالیه سی اشکال ایلیمکده و کنیدیسی یکی منابع واردات تحریسنه مجبور ایلیمکده در . حکومت عثمانیه ، تمتع ، املاک ، مسکرات و طو زرسومنك تربیدی ایچون قانون لایحه سی حاضر لامقده در . بوندن ماعدا مأمورین معاشاتندن ده یوزده اوج تنقیحات اجرایی متصور در . بو ویرکولری بوراده تدقیق ایتیمک فکر نده دگم . مع مافیه بو واسطه ایله تدارک ایدمك ایسته نیلن پاره لرک آنجق برسنه صکره آلد ایدیلد . بیلدجکی ده آشکار در . حال بوكه بوپاره لره اصل بوکون احتیاج واردر . بناء علیه نتیجه ده بانقهر ، دولت عثمانیه یه یکی وقیسه وعده لی بورج ویرد جکلر و ذکر اولنان ویرکولر ایسه یکی تأمینات اولق اوزره « دیون عمومی » یه اعطا اولنه جقدر . احتمال که قیسه وعده ایله ویریلن بوپاره لر ، احتیاط آچمندن یعنی دولت عثمانیه یه عائد بولنان ایکی میلیون ایرادن اقراض ایدیلد جقدر ! بوسورنده « دیون عمومی » هیچ برکونا ضرره معروض بولمیه جنی کبی عین زمانده دولت عثمانیه یی یکی تأمینات ایله کنیدیسنه باغلامش اوله جقدر . حکومت عثمانیه بو تربید رسوم معامله سندن سئوی ایکی میلیون فضله واردات بکله مکده در . فقط حکومت مشار الیه انك تخمین یاکلیش جیقوبده امید اولندیغنی قدر فضله

واردات ظهور ایتدیکی تقدیرده - که غایت محتملدر - نه اوله جق ؟ .. اوزمان حکومت عثمانیه استحصالی ایلش اوله جنی آوانسی تأدیه ایدمه جهک وموقت اوله رق ویریلن تأمینات دائمی صورتده « دیون عمومیه » النده قاله جقدر ...

بورایه قدر اولان ایضاحاتدن صکره قارئلر ، آوروپانک تمتع ویرکوسنک تزییدینه ممانعتده کی مقصدینی قولایجه آکلایه بیلیرلر . ممالک عثمانیه ده ویرکولرک بکی وفائده لی بر اصوله ربطلیله کویلیلری از مکده اولان ویرکولرک آزماسی مملکتک اقتصاداً ترقیسی ایچون صوک درجه اهمیتلی بر مسئله در . فقط آوروپا بر طرفدن عهد عتیقه نی ، دیگر طرفدن تمتع ویرکوسنک « دیون عمومیه » اداره سنه ویرلش بولنسنی ایلری سورمک تورکیه نک ویرکو اصولی اصلاح ایلسنه ممانعت ایدیور .

بن بوراده عهد عتیقه تفصیلاتندن بحث ایتیمه جکم . فقط آوروپانک بو خصوصده ایلری سوردیکی ایکنجی دلیل ، طوضریدن طوغری به دولت عثمانیه نک اسارت مالیه سنه مربوط بولنمکه و آوروپانک تورکیا اوزرنده اجرا ایلنکده اولدینی نفوذی عیان بر صورتده کوسرتمکده اولدیغندن مذکور دلیل ده اطرافلیجه تدقیق ایتلی یز .

« دیون عمومیه » اداره سی النده بولنان تأمینات مالیه نک باشلیجه وظیفه سی ، بورجلرک اطفا سی وفائضلرینک اوده نمسی ایچون کافی مقدارده وارداتک تحت تأمینه آلمسی دکلیدر ؟ تمتع ویرکوسی اصلولنک اصلاحی ، دولت وارداتک آرتسنه خدمت ایدمه جقدر ، بو خصوصده ذره قدر شبهه به محل یوقدر . بناء علیه تمتع ویرکوسنک اصلاحی نتیجه سنده « دیون عمومیه » النده تأمینات اولمق اوزره بولنان واردات ، تزیاید ایتش اوله جقدر . حال بویله اولنجه « دیون عمومیه » اداره سنک اصلاحات مذکور به ممانعت ایتسنده کندیسی ایچون نه فائده بولنه بیلیر ؟

اداره مذکور به نمسبه مبنی کندی وارداتک تزیایدینه ممانعت ایلور ؟! « دیون عمومیه » اداره سی بو حرکتیله شبهه سز ، یالکز دوات عثمانیه نک دکل ، کندی مؤکلرینک یعنی بانکلرک منافعی ده احلال ایلنکده در . فقط عین زمانده « دیون عمومیه » دولت عثمانیه نک مالیه جه اولان مضایقه سی آرتدیرمق ، آنی آوروپا اسارتی آلتیه سوقمکه در ... ذاتاً مسئله نک اصل کیزلی اولان جهتی بوراسیدر .

عین مقصد ، کمرک رسومنک تزییدی مسئله سنده وحتی دها آجیق بر صورتده

كوزه چار بمقدمه در . تمتع و پر كوسنك تزييدي حقنده كي مذا كراتده اولدجه قايتولا سيونلر دخي رول اوينا مقدمه در . فقط كرك رسومنك تزييدي صرف مالي بر مسئله اولوب اجنيلر بو خصوصده هيچ بر امتياز مالك دكللردر . كرك رسومنك تزييدي سايه سنده « ديون عموميه » وارداني ده آرته جقدر . بومسئله ده تعقيب ايديلن مقصود او قدر ميدانده در ، كه آوروپاليلر آني كيزله مكه لزوم بيله كورميورلر . دولتلر ، حكومت عثمانيه آچيقدن آچيغه : « بزه ، شوني » شوني ويرير ، وشويولده مساعدات اقتصاديه وماليه ده بولنيرسك ، كرك رسومنك تزييدينه موافقت ايلرز ، عكس تقديرده بو خصوصده رضامن مظهر اوله مازسك ، ديورلر . دها طوغريسي آوروپاليلر آچيقدن آچيغه بخشيش ايسبورلر .

فقط بومسئله نك دولتلره نه تعلق وار ؟ مسئله نك برده جهت حقوقيه نه باقلم . استقراضلر حقنده كي مقاوله لر ، « ديون عموميه » به اشتراك ايدن باققلر ايله دولت عثمانيه بيننده عقد ايدلمش بولنوب دول معظمه ، بو مقاوله نامه لرده كي شرطلر ك يالكلر اجرا سنه كفيلدر . احوالده دولتلر بومسئله به - كرك رسومنك تزييدي مسئله سنه - نه كي حقوقه استناد آ كندى اقتصادى وسياسى منفعللرين قاريدير يورلر ؟ آنلر بو خصوصده استناد ايدمك هيچ بر كونا حقوقه مالك دكللردر . عجباً دولت عثمانيه ايله « ديون عموميه » اداره سي آره سننده عقد ايديلن مقاوله لرده فرانسه ، انگلتره ، روسيه وآستريا دولتلري طرفندن درميان ايديله مك مطالبات اجرا اولمديجه كرك رسومنك تزييد ايديله ميه چكي ذكر ايدلمش ميدير ؟ خير ، بويله بر شي اوله ماز . فقط بوبويله اولمقله برابر مذكور دولتلر ، حكومت عثمانيه به « سن بزم رضامن اولمديجه كرك رسومني تزييد ايدم مرسك وبزم بو خصوصده كي رضامن لاله ايدم بيلمك ايچون بزه مكافات ويرمليسك » ديورلر !

بر كيمسه ، كرك محافظ كرك حامى و كرك كفيل صفتيله يدنده بولنان بر شئي صاحبك ضررينه اوله رق سوء استعمال ايدرسه ، امنيتي سوء استعمال كي تلقى ايديله رك بتون مملكتلر ك قانونلر نجه جزالديريلير . دولتيك كرك رسومنك تزييدي مسئله سنده كي حركتلري ده بونك عيني بر جرمدر . فقط بوكون كندى

طوب و تفکله رینه استناد ایدن قوتلی دولترلی بوکبی جرملردن طولایی محکوم ایدم جنک بر محکمه یوقدر !

آوروپادن عقدایدیلن استقراضلر، دولت عثمانیه نك آوروپا ایلغه - مدینته - طوغری آتیلش ایلک آدیمی و تیمور یوللر انشاسی ایسه ایکنجهی آدیمی تشکیل ایلکده در . فقط بن ، آوروپا لیلرک دولت عثمانیه یی ، استقراضلردن زیاده تیمور یوللر واسطه سیله اسارت مالیه آلتنه آلمقده اولدقلرینی آیری بر مقاله ده ایضاح ایلیمه جکم . شیمدی بو مقاله مه نهایت ویرمکه برابر بورایه قدر اولان ایضاحلار دن جیقار یله جق نتیجه حقیقه و تطبیقیه حقنده قارئلر ایلر بر آز قونوشمق ایسترم .

دولتک اعتبار مالینسی اعلا ایلر یکی یکی استقراضلر عقدینی دوشونمک کافی اولیوب اسکی بورجلرک باغلی بولندقلری شرطلرک تبدیل و تخفیفنه دخی چالیشمق لازمدر . قارئلرک آرتق بو حقیقتی تماماً آکلامش بولندقلری امیدندیم . مثلاً بوکون بورجلرک علی العاده اطفاسندن ماعدا برده فوق العاده اوله رق تأدیه سی اصولی الفا اولنه بیلیر . (۱۹۰۳) سنه سندن بری عقدایدیلن استقراضلردن همان کافه سنک سنوی یوزده یارم قسملری اطفایدیلکده در . اسکی بورجلرک یعنی ۱۹۰۳ سنه سندن اول عقد ایدیلن استقراضلرک اطفاسی ایچونده هیچ اولمازسه بوکا یقین بر قولایلق الله ایدیلر بیلیر . بوکا موفق اولق ایچون بر آز مهارت کوسترمک لازمدر . بو ایسه مختلف مالیه هیئتلرینک منافعی بیننده کی رقابلردن ، بورسہ تبدلاتندن و تحویلات حامللریله بانکلر منافعی آرمه سندن کی موجود اولان فرقلردن استفاده ایتمکه اوله بیلور . اطفاء دیون مسئله سندن تحویلات حامللرینک دکل ، آنجق بانکلرک علاقہ دار بولندقلرینی دها یوقاریده سویله مشدم .

بولندن صکره ، دیون عمومیه ، اداره سنک دائره اجرا آتی توسیع ایتمک سویله طورسون ، آنی ممکن مرتبه تحدید ایتمک لازمدر . اصل مهارت بانکلری تأمینات ایلر قانديروب استقراض عقد ایتمک دکلدر . دقت اولنه جق جهت ، یکی استقراضلر ایچون آیری (خصوصی) تأمینات ویرمه مکدر .

عکسی تقدیرده یعنی خصوصی تأمینات ویرلدیکی زمان ، مذکور تأمیناتک بورج ایدیلجه جک پاره دن پک زیاده اولماسنه دقت ایدملیدر . مثلاً صوک دفعه «دویمجه بانق» دن عقد ایدیلان یدی میلیون لیرالقی استقراض ایچون استانبولک کمرک وارداتی تأمینات ویرلمشیدی . درسعاتت کمرکلرینک بش سنه دن بری وسطی اوله رق ویرمکده اولدقلری واردات سنویه (۸۳۷۰۰۰۰) عثمانلی لیراسنه بالغ اولمقده در . حال بوکه مذکور استقراضک اطفاسی ایچون سنوی (۳۲۰۰۰۰۰) لیرایه لزوم واردر : بناء علیه بوکا قارشو ایکی بقی دفعه دهها بیوک تأمینات ویرلمش اولیور . حال بوکه درسعاتت کمرکلرینک وارداتی شبهه سز کیتدکجه تزايدیلجه جک وبوصورتله بورج ایله تأمینات بیننده حاصل اوله جق نسبت دولت عثمانیه ایچون دهاضررلی اوله جقدر . بویولده تشبثلردن اجتناب ایتک لازمدر . زیرا ، تأمیناندن فضله قالان مبلغلر ، یوقاریده سویلندیکی وجهله ، بورجلرک وقتدن اول اطفاسنه آلیقونه رق ، دولت اومنبح وارداتدن محروم قالیور . بوصوک مثال آلمان مالیونتنک ده ایش بجرمک خصوصنده نه درجه ماهر اولدقلرینی کوستریور . بز آلمانلرک بومهارتلرینی ، شمندوفرلر حقنده یازمجه غمز مقاله ده ده واسع بر صورتده ایضاح ایدمجه کز .

آوروپا ایله محادله ایدم بیلیمک ایچون ینه آوروپا اصولی استعمال ایدملیدر . فقط دولت عثمانیه ، مستقل برسیاست تعقیب ایدم بیلیمک ایچون نهیه محتاج بولندیغی هرکسدن اول کندیمی تقدیر ایلیدر . حال بوکه تورکیه اصل بوخصوصده لزومی اولان معلومات اقتصادی و مالیه دن محرومدر . دولت عثمانیه ، آوروپا لیلرک آتی سوق ایتدکلری یوله کوزی قاپالی اوله رق کیتمکده در . . . کرچه آره صره دورییور ، دیکله نیور ، اطرافنه باقنیور ، فقط ینه کیدیور ، نزمیه کیتدیکنی ده بیلمیور . . . آرتق کوزینی آچه جق ، نزمیه کیتدیکنی آ کلامیه چالیشه جق زمانده در . . [۱]

پاروروس

[۱] پاروروس افندی نامه کلن مکتوبه جواب کله جک صایم زده ویربله جکدر .

«مدیر»